

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**  
**TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

**VI VĂN CHIẾN**

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP**  
**TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA CHÈ TỈNH QUẢNG NINH**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ**  
**CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

**THÁI NGUYÊN - 2015**

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**  
**TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

**VI VĂN CHIẾN**

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP  
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA CHÈ TỈNH QUẢNG NINH**

**Chuyên ngành: Kinh tế Nông nghiệp**

**Mã số: 60.62.01.15**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ**

***Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. BÙI MINH VŨ***

**THÁI NGUYÊN - 2015**

## LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn này công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết luận nghiên cứu trình bày trong luận văn này là trung thực và chính xác. Những kết quả của luận văn chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào.

Tôi xin chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình!

**Học viên**

*Vi Văn Chiến*

## LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn:

**GS.TS. Bùi Minh Vũ** đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện.

Tôi xin trân thành cảm ơn Phòng Đào tạo - Trường ĐH Kinh tế và QTKD đã tạo mọi điều kiện để tôi hoàn thành khoá học và trình bày luận văn này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các đồng nghiệp đã chia sẻ nhiều tư liệu và kinh nghiệm quý báu liên quan đến vấn đề nghiên cứu của luận văn. Tôi xin cảm ơn sự hợp tác, giúp đỡ và tạo điều kiện của cấp ủy chính quyền các xã, thị trấn, các Phòng, Ban, ngành chuyên môn huyện Ba Chẽ đã giúp tôi thực hiện thành công luận văn.

*Xin trân trọng cảm ơn!*

**Học viên**

***Vi Văn Chiến***

## MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN .....	i
LỜI CẢM ƠN .....	ii
MỤC LỤC .....	iii
DANH MỤC TỪ TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT .....	vi
DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ, HÌNH.....	vii
<b>MỞ ĐẦU</b> .....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài .....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Đóng góp và ý nghĩa của đề tài.....	4
5. Kết cấu của luận văn .....	4
<b>Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP</b> .....	5
1.1. Cơ sở lý luận về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp .....	5
1.1.1. Khái niệm và phân loại đất nông nghiệp .....	5
1.1.2. Hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	11
1.1.3. Yếu tố ảnh hưởng tới hiệu quả trong sử dụng đất nông nghiệp.....	17
1.2. Thực tiễn về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp .....	21
1.2.1. Kinh nghiệm trong sử dụng đất nông nghiệp các nước trên thế giới....	21
1.2.2. Kinh nghiệm trong sử dụng đất nông nghiệp của tỉnh Hà Nam .....	31
1.2.3. Bài học kinh nghiệm trong sử dụng đất nông nghiệp đối với Huyện Ba Chẽ - tỉnh Quảng Ninh .....	33
<b>Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU</b> .....	35
2.1. Câu hỏi nghiên cứu .....	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.2.1. Lựa chọn địa bàn nghiên cứu .....	35
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	36

2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	37
2.2.4. Phương pháp phân tích.....	37
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu .....	38
2.3.1. Chỉ tiêu phản ánh tình hình sử dụng đất nông nghiệp .....	38
2.3.2. Chỉ tiêu phản ánh kết quả kinh tế trong sử dụng đất nông nghiệp .....	38
2.3.3. Chỉ tiêu phản ánh hiệu quả kinh tế trong sử dụng đất nông nghiệp .....	40
<b>Chương 3. THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP</b>	
<b>TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA CHÈ TỈNH QUẢNG NINH.....</b>	<b>41</b>
3.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh .....	41
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	41
3.1.2. Dân số, lao động.....	46
3.1.3. Hệ thống cơ sở hạ tầng.....	50
3.2. Thực trạng sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh .....	51
3.2.1. Tổng quan về phát triển kinh tế xã hội huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2010 - 2014 .....	51
3.2.2. Thực trạng quản lý và khai thác đất nông nghiệp huyện Ba Chẽ .....	56
3.2.3. Kết quả khai thác sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh .....	65
3.2.4. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất đai trong nông nghiệp huyện Ba Chẽ .....	74
3.2.5. Tác động lan tỏa trong sử dụng hiệu quả đất đai tới kinh tế - xã hội và môi trường .....	81
<b>Chương 4. GIẢI PHÁP CƠ BẢN NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN BA CHÈ TỈNH QUẢNG NINH.....</b>	<b>84</b>
4.1. Quan điểm, phương hướng trong sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh .....	84

4.1.1. Quan điểm sử dụng đất đai.....	84
4.1.2. Phương hướng sử dụng đất nông nghiệp .....	85
4.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Ba Chẽ tỉnh Quảng Ninh .....	86
4.2.1. Đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu cây trồng nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	86
4.2.2. Tận dụng thế mạnh về đất rừng trong phát triển kinh tế lâm nghiệp....	87
4.2.3. Xây dựng hệ thống canh tác phù hợp với các vùng sinh thái và phát huy lợi thế của từng vùng.....	88
4.2.4. Đẩy mạnh khai thác tiềm năng đất đai thông qua tổ chức sản xuất trong nông nghiệp .....	92
4.2.5. Tăng cường công tác đào tạo nghề cho lao động trong sản xuất nông nghiệp.....	92
4.2.6. Áp dụng khoa học công nghệ.....	93
<b>KẾT LUẬN</b> .....	94
<b>TÀI LIỆU THAM KHẢO</b> .....	96
<b>PHỤ LỤC</b> .....	98

## **DANH MỤC TỪ TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT**

CNH - HĐH	: Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CNQSDĐ	: Chứng nhận quyền sử dụng đất
HTX	: Hợp tác xã
THCS	: Trung học cơ sở
UBND	: Ủy ban nhân dân



## DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ, HÌNH

### **Bảng:**

Bảng 3.1.	Thống kê dân số và lao động của huyện Ba Chẽ giai đoạn 2010 - 2014 .....	47
Bảng 3.2.	Giá trị sản xuất huyện Ba Chẽ giai đoạn 2010 - 2014.....	51
Bảng 3.3.	Giá trị sản xuất các ngành trong phát triển kinh tế giai đoạn 2010 - 2014 .....	53
Bảng 3.4.	Thống kê diện tích đất đai huyện Ba Chẽ.....	59
Bảng 3.5.	Thống kê diện tích sử dụng đất nông nghiệp.....	61
Bảng 3.6.	Kết quả sản xuất của cây trồng hàng năm trên địa bàn huyện Ba Chẽ.....	68
Bảng 3.7.	Kết quả sản xuất lâm nghiệp huyện Ba Chẽ.....	71
Bảng 3.8.	Kết quả sản xuất thủy sản huyện Ba Chẽ.....	73
Bảng 3.9.	Hiệu quả sử dụng đất trong phát triển nông nghiệp huyện Ba Chẽ, giai đoạn 2011 - 2014 .....	76

### **Biểu đồ:**

Biểu đồ 3.1.	Cơ cấu kinh tế huyện Ba Chẽ giai đoạn 2010 - 2014 .....	52
Biểu đồ 3.2.	Diện tích đất năm 2010.....	59
Biểu đồ 3.3.	Diện tích đất năm 2014.....	59
Biểu đồ 3.4.	Tỷ trọng diện tích cây lâu năm huyện Ba Chẽ năm 2014 .....	70

### **Hình:**

Hình 1.	Bản đồ về tỉnh huyện Ba Chẽ .....	2
---------	-----------------------------------	---

## MỞ ĐẦU

### 1. Tính cấp thiết của đề tài

Đất đai là nguồn tài nguyên quốc gia vô cùng quý giá, là tư liệu sản xuất đặc biệt, là thành phần quan trọng hàng đầu của môi trường sống, là địa bàn phân bố các khu dân cư, xây dựng các cơ sở kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh quốc phòng.

Sau hơn 25 năm đổi mới, kinh tế đất nước có những bước chuyển mình đáng ghi nhận, đặc biệt kinh tế nông nghiệp có tốc độ tăng trưởng khá, sức sản xuất trong nông nghiệp được giải phóng, tiềm năng đất nông nghiệp được khai thác triệt để. Nền sản xuất nông nghiệp hướng đến chất lượng, hiệu quả và bền vững, đảm bảo an ninh lương thực, xuất khẩu nông lâm sản tăng trưởng, khoa học công nghệ được áp dụng rộng rãi trong sản xuất nông nghiệp. Cùng với sự phát triển của nền kinh tế đất nước và quá trình chuyển đổi cơ cấu kinh tế, diện tích đất dành cho phát triển lĩnh vực công nghiệp, kết cấu hạ tầng, xây dựng đô thị... tăng nhanh đáp ứng cho giai đoạn công nghiệp hóa - hiện đại hóa (CNH - HĐH). Tuy nhiên, diện tích phục vụ cho hoạt động sản xuất nông lâm nghiệp đã giảm rất nhiều do việc chuyển đổi mục đích sử dụng, diện tích đất nông nghiệp bị thu hẹp ảnh hưởng rất lớn đến đời sống của một bộ phận dân cư trong nông thôn, ảnh hưởng đến việc làm, thay đổi cơ cấu lao động, an sinh xã hội và đảm bảo an ninh lương thực. Quản lý và nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp đang đặt ra bài toán cấp bách cho các cấp, các ngành nhằm mục tiêu duy trì diện tích đất nông nghiệp đảm bảo cho sự phát triển kinh tế xã hội và phát triển bền vững nền nông nghiệp.

Huyện Ba Chẽ là huyện miền núi thuộc tỉnh Quảng Ninh, có vị trí địa lý giáp danh với tỉnh Lạng Sơn, tỉnh Bắc Giang, cách thành phố Hạ Long 95 Km theo đường quốc lộ 18A hướng Hạ Long đi Móng Cái và giáp danh với nhiều khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng ninh.